

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Střední průmyslová škola strojnická Olomouc, tř.17. listopadu 49

**Výukový materiál zpracovaný v rámci projektu „Výuka moderně“
Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0205**

Šablona: III/2 Český jazyk umění a kultura

Sada: 1

Číslo materiálu v sadě: 6

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

Název: Antická římská literatura

Jméno autora: Mgr. Renata Provázková

Předmět: Český jazyk, umění a kultura

Jazyk: Čeština

Klíčová slova: latina, vliv řecké literatury, epos, milostná poezie, řečnictví, paměti

Cílová skupina: žák 1.ročníku

Stupeň a typ vzdělání: střední odborné

Očekávaný výstup: Vystihne podstatné rysy základních period vývoje české i světové literatury, význam uměleckých směrů, uvede jejich představitele, charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury.

Metodický list/anotace

Prezentace obsahuje základní informace o římské antické literatuře, její periodizaci, velkých osobnostech a dílech. Žák prokazuje prostřednictvím zadaného úkolu znalosti z řecké antické literatury, získává samostatné vědomosti, dohledává informace.

Datum vytvoření: 2.10. 2012

Antická římská literatura

*busta Gaia Julia
Caesara*

Obrázek č. 1

od 3. stol. **př.n.l.** – 5. stol. **n.l.**

- ❖ *V době, kdy řecká kultura dosáhla vrcholu svého rozkvětu, byli Latinové, předkové Římanů, polokočovným kmenem pastevců a lovců a přejímali od sousedů Etrusků výtvarnou kulturu a správní řízení.*
- ❖ *Římská literatura je psaná **latinsky**. Dlouho přejímala hotové literární útvary a témata vyspělé řecké kultury. Mezi první díla patřily překlady Homérových eposů.*

Období **archaické**

- **3. století před naším letopočtem**

- **Plautus**

- *píše komedie – hry s písněmi*

- *čerpá ze života obyčejných lidí – vojáků, otroků, nevěstek*

- *hovorový jazyk*

- **Díla: Pseudolus, Komédie o hrnci**

Období **vrcholné – zlatý věk**

- **1. století před naším letopočtem – poč.n.l.**
- *Řečnictví – dostupuje u Římanů značné úrovň*
- **Cicero**
 - *měl pečlivý styl, stal se vzorem dokonalé latiny*
 - *ve svých filozofických spisech klade důraz na morálku a etiku*
 - **Díla: O povinnostech, O hranicích dobra a zla aj.**

Marcus Tullius Cicero

řečník, politik, filozof a spisovatel

Obrázek č. 2

Lyrická tvorba

▪ **Catullus**

- *Básník, tvořil milostnou poezii, věnoval ji své milence Lesbii*
- *Jeho básně byly v Římě často předčítány*
- *Proslul výrokiem ODI ET AMO – nenávidím a miluji*

▪ **Ovidius**

- *Největší básník antického Říma*

Dílo básníka Ovidia:

Umění milovat – *milostná poezie*

Kalendář – *o římských svátcích a obřadech*

Proměny – *cyklus řeckých a římských bájí,
končí vždy proměnou hrdiny ve zvíře,
hvězdu, rostlinu aj.*

Petr Paul Rubens

*Bohy Dia a
Herma hostí
Filémón a
Baukis*

Obrázek č. 3

Úkol:

*Na základě znalostí díla Eduarda Petišky **Staré řecké báje a pověsti** odpovězte na následující otázky:*

- 1. Kdo byli Filémón a Baukis? K jaké vrstvě obyvatel patřili?*
- 2. Charakterizujte obě postavy.*
- 3. Jakým způsobem byli za svůj čin odměněni?*
- 4. Jak Zeus potrestal obyvatelstvo ve vesnici?*
- 5. Z jiných zdrojů vyhledejte, jakými umělci byl ještě zpracován tento příběh.*

▪ Vergilius

○ Dílo:

○ Zpěvy pastýřské, Zpěvy rolnické

✓ *lyrické verše*

○ epos **Aeneis** - *antický bájný hrdina Aeneus prchá z hořící Tróje a jako Odysseus bloudí, zažívá dobrodružství a útrapy. Nakonec se řízením bohů dostává k břehům Itálie, zde zakládá římský stát.*

Paměti (memoáry)

- **Gaius Julius Caesar**

- ✓ *římský politik, vojevůdce a spisovatel*

- **Dílo: Zápisky o válce galské** –
jednoduchost, malá slovní zásoba

Zápisky o válce galské

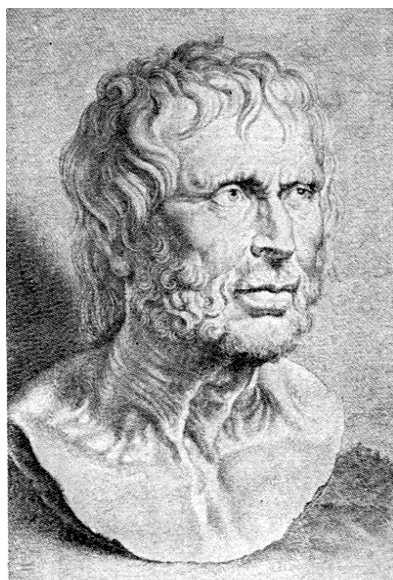
Německé vydání z roku 1873

Obrázek č. 4

Období **stříbrný věk**

- *1. století našeho letopočtu*
- **Seneca**
 - *významný filozof, politik, dramatik, básník*
 - **Dílo:** *O hněvu, O šťastném životě aj.*

**Lucius Annaeus
Seneca**

Obrázek č. 5

Období **úpadku**

- *2. století našeho letopočtu*
- *Pokles kvality římské literatury vede k jejímu úpadku*
- **Marcus Aurelius** - římský císař
 - **Dílo: Hovory k sobě**
 - ✓ *vytvořeno během vojenských tažení*
 - ✓ *ceněno pro svůj vytríbený styl*
 - ✓ *vláda je služba a povinnost*

Použité zdroje:

Dostupný pod licencí GNU Free Documentation License na www:

Obrázek č. 1

WAHRA, Andreas. *Wikimedia Commons [online]. [cit. 02.10.2012]. Dostupný na WWW:*

< http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Giulio-cesare-enhanced_1-800x1450.jpg >

Obrázek č. 2

PEDERSEN, Gunnar Bach. *Wikimedia Commons [online]. [cit. 02.10.2012]. Dostupný na WWW:*

< http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Thorvaldsen_Cicero.jpg >

Obrázek č. 3

RUBENS, Peter Paul. *Wikimedia Commons [online]. [cit. 02.10.2012]. Dostupný na WWW:*

< http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Peter_Paul_Rubens17.jpg >

Obrázek č. 4

AUTOR NEUVEDEN. *Wikimedia Commons [online]. [cit. 02.10.2012]. Dostupný na WWW:*

< http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Commentarii_de_Bello_Gallico.jpg >

Obrázek č. 5

AUTOR NEUVEDEN. *Wikimedia Commons [online]. [cit. 02.10.2012]. Dostupný na WWW:*

< <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Seneca.jpg> >